

Socialchefmøde 4.september 2015

Forskning på sundheds-, social- og beskæftigelsesområdet

Forskningschef, professor Claus Vinther Nielsen, ph.d.
Sektion for Klinisk Socialmedicin og Rehabilitering,
Institut for Folkesundhed og

CFK-Folkesundhed og Kvalitetsudvikling, Region
Midtjylland

Opgaven

- ...et indtryk af, hvad der foregår af forskning på disse områder, og samtidig inspirere til vidensudvikling og understøttelse af forskning på områderne.
- Generelt fokus på forskning ikke blot sundhedsforskning – fordi det er simpelthen en konstruktion at social ikke er sundhed og sundhed ikke er social.
- Det er kun i almen praksis og i hospitalet man ikke er i sit hverdagsliv

A

midt
regionmidtjylland

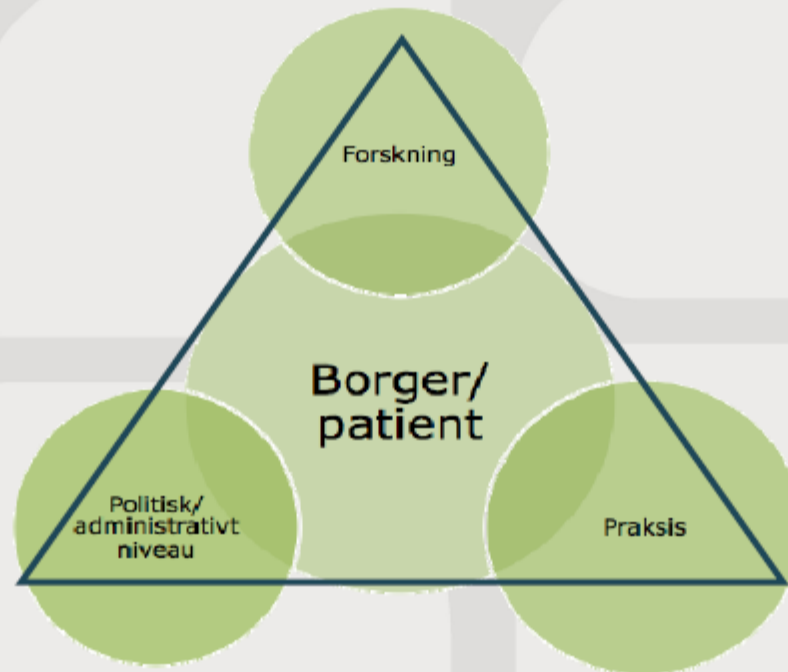
Velkommen til CFK

CFK • Folkesundhed og Kvalitetsudvikling
www.cfk.rm.dk

OM CFK

Et center for forskning og udvikling på social- og sundheds- og beskæftigelsesområdet

OM CFK - *Strategi*

Strategispor #1

Borger- og patientsamarbejde

Tilpasning af indsats til borgernes og patienters behov

Fælles beslutningstagning og samskabelse

Organisatorisk borger- og patientinddragelse

Strategispor #2

Sammenhæng i indsats for borgere og patienter

Sammenhængende borger- og patientforløb

Koordineret indsats mellem forvaltninger og sektorer

Tilbagevenden til arbejdsmarkedet

Strategispor #3

Organisation, økonomi og effekt

Sammenhængende organisering af indsatser

Forbedring af kvalitet og hensigtsmæssig ressourceudnyttelse

Effekt af indsatser

Understøtte forbedringsarbejde og nybrud i udvikling af indsatser

Strategispor #4

Tilpassede indsatser for borgere og patienter

Udvikling af differentierede, målrettede indsatser

Udvikling af stratificeringsmodeller

Populationstilgang til udvikling af indsatser

OM CFK

- Ressourcer

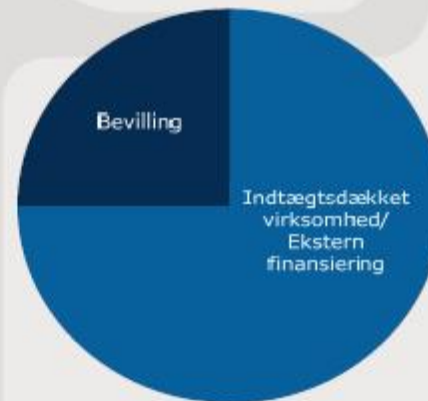

Medarbejdere

- Ca. 170 medarbejdere
- Primært akademiske medarbejdere
- Sundhedsvidenskabelige og samfundsvidenskabelige baggrunde
- Mange forskningsaktive medarbejdere

Finansiering

- Bevillingsfinansiering
- Indtægtsdækket virksomhed/ekstern finansiering

- Lidt indledning om social og sundhed og beskæftigelse
- Min referenceramme
- Om forskning og udvikling (F og U)
- Rammer for F og U
  - Lovgivning
  - KL
  - RM
- Kortlægning af projekter K/H/AP
- Nye initiativer
- Reflektion

Afdelinger

- Klinisk socialmedicin og rehabilitering –F&U
- Folkesundhed og sundhedstjenesteforskning
- Kvalitetsudvikling social
- Kvalitetsudvikling sundhed
- Strategisk kvalitet

To cases

”Forgrund”

38 årig kvinde behandlet for brystkræft type x med stråling y og cellegift z.

Rehabilitering omfatter et møde med socialforvaltning i relation til sygedagpengeopfølgning. Har ikke taget imod tilbud om koordinatorhjælp. Er i arbejde efter ½ år.

38 årig kvinde behandlet for brystkræft type x med stråling y og cellegift z.

Rehabilitering omfatter 18 kontakter med koordinator over 18 mdr., gentagende sygedagpengeopfølgning, social støtte til børn. Magter kun lidt hjemme og kan ikke se sig på arbejdsmarkedet. Er på vej til at opgive.

Hvorfor er der tale om forskellige forløb, de fejler jo det samme?

3 min for dig selv

3 min med sidemanden m/k

To cases

”Baggrund”

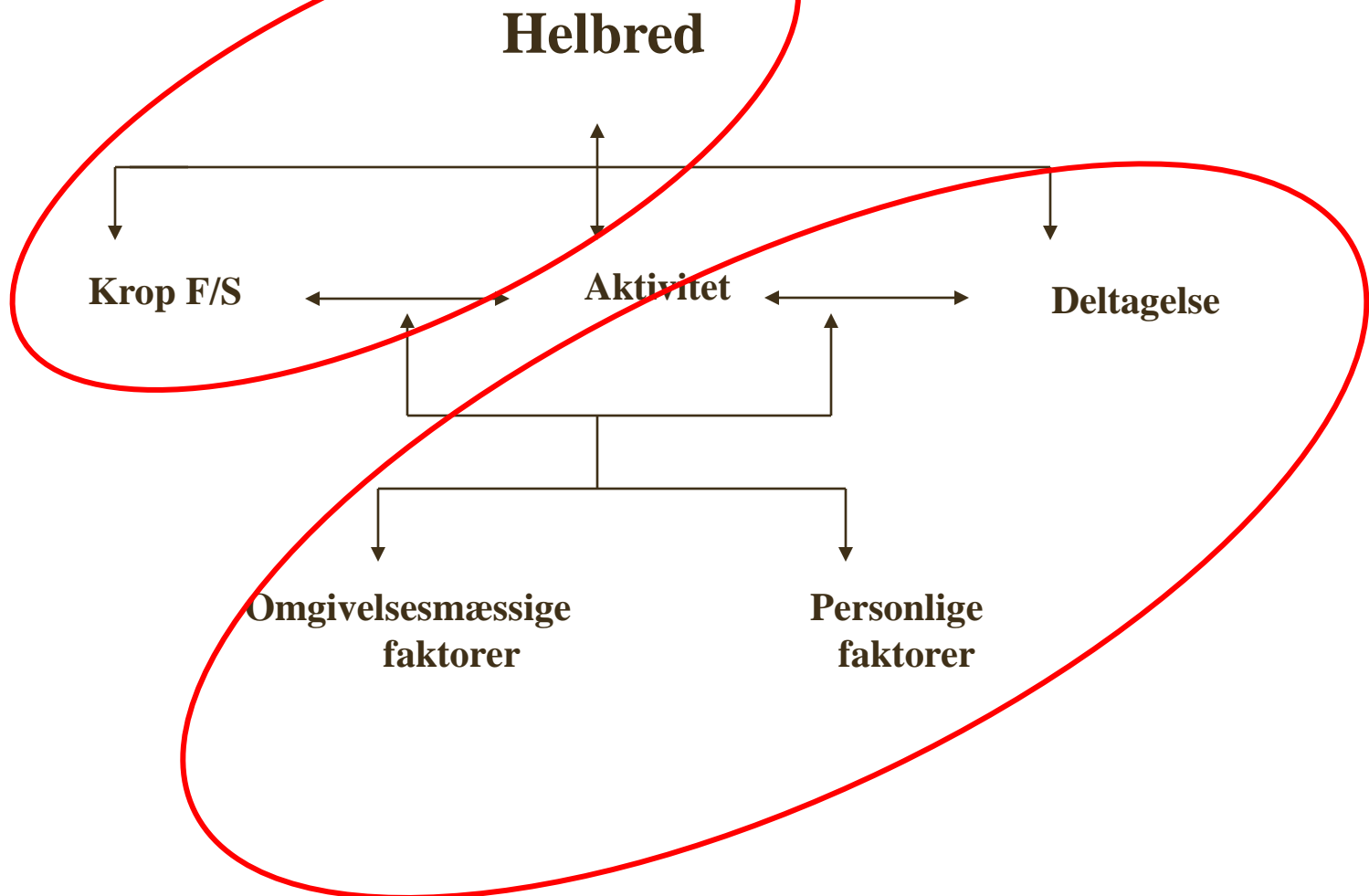
38 årig kvinde behandlet for brystkræft type x med stråling y og cellegift z.

Æf. i arbejde, 18 årig datter, student velfungerende. Resursestærkt netværk, forstående arbejdsplads. Er god til at håndtere livets trængsler.

38 årig kvinde behandlet for brystkræft type x med stråling y og cellegift z.

Æf. i arbejde, ingen accept af sygdommen. Tre børn 6, 12, 13. Den yngste store problemer i skolen. Svagt netværk. Kvinden har haft meget fravær på arbejde, som har truet med fyring før sygdom. Tvivler på sig selv og egne resurser. Føler sig tit misforstået af de offentlige myndigheder.

ICF-modellen – en bio psyko social model

Hvad er forskning

- OECD's Frascati-manual definerer forskning og udvikling som skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden, samt udnyttelsen af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder.
- Grundforskning
  - Grundforskning er eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse uden nogen bestemt anvendelse i sigte
- Anvendelsesorienteret forskning
  - Anvendt forskning er eksperimenterende eller teoretisk arbejde, som primært er rettet mod bestemte anvendelsesområder.
- Udvikling
  - Udvikling er systematisk arbejde baseret på viden opnået gennem forskning og praktisk erfaring, med det formål at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser.

Tabel 1: Ni områder for samarbejde mellem forskning og praksis

Vidensområde Analysetype	Årsager til og udbredelse af sygdom	Effekt af forebyggende indsatser	Organisering og implementering af indsatser
Forskning ¹	Forskning om årsag til sygdom og skader 2.1	Interventionsforskning 2.4	Implementeringsforskning 2.7
Dataindsamling og monitorering	Epidemiologisk monitorering 2.2	Systematiske evidensoversigter 2.5	Kvalitetssikring 2.8
Lokal kontekstafhængig analyse	Lokal planlægning og prioritering 2.3	Effektevaluering 2.6	Procesevaluering 2.9

Socialstyrelsen bør selv skrue op for evidensen, inden de beskylder kommunerne for at spille penge på udokumenterede metoder på socialområdet.

Af Thomas Adelskov (S), Borgmester i Odsherred og formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg

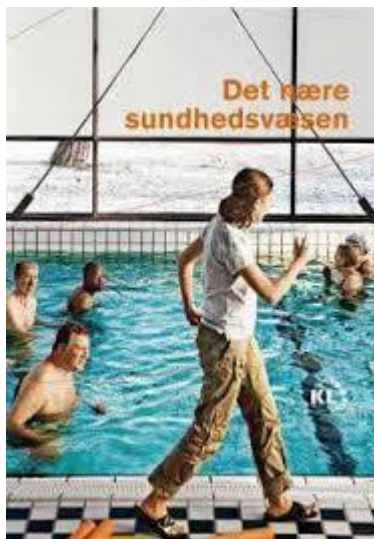
Så lad mig her til sidst slå fast: Vi skal bruge evidens dér, hvor det virker, dokumentere vores indsatser og lære af de gode eksempler. Og så skal vi stole på, at de indsatser, som vi endnu ikke har evidens for virker, men som alene baserer sig på viden og erfaring, også kan have en berettigelse og en virkning for den enkelte. I kommunerne går vi efter indsatser, der virker – det skal ingen betvivle. Så lad os sammen skabe mere forskning – til gavn for borgerne.

Danske Kommuner nr. 5/2015

AARHUS UNIVERSITET

midt
regionmidtjylland

KL Mere forskning i kommunale sundhedsopgaver

Udspillet afgrænser sig primært til produktion af forskning - vel vidende, at forskningsformidling og ikke mindst anvendelse af forskningsresultater også er meget vigtige emner i forhold til det kommunale sundhedsområde. For hvordan får de kommunale chefer og medarbejdere overblikket over, hvad der er den nyeste viden? Og hvordan kan forskningsresultater implementeres i den kommunale hverdag? KL vil ved senere lejligheder angribe disse emner i forhold til fremtidige initiativer på området.

..væsentligt for kommunerne, at sundhedsforskningen får et bredere perspektiv. Kommunerne har fx ansvaret for en betydelig del af rehabiliteringen, som også omfatter indsatser i forhold til borgernes samlede ressourcer, netværk, arbejdsplads, tilgængelighed mv. og involverer alle fagområder i kommunen. Derfor er det vigtigt også at have fokus på disse områder i forskningen.

KL Mere forskning i kommunale sundhedsopgaver

- Det er desuden vigtigt at have drøftelser med de statslige forskningsråd, der bevilger midler til forskningsprojekter, og søge indflydelse på prioriteringen af støttemidler.

Sundhedslovens §194

- "Regionsrådet skal sikre udviklings- og forskningsarbejde, således at ydelser efter denne lov samt uddannelse af sundhedspersoner kan varetages på et højt fagligt niveau.
- Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal *medvirke* til udviklings- og forskningsarbejde, således at ydelser efter denne lov samt uddannelse af sundhedspersoner kan varetages på et højt fagligt niveau".

KL Mere forskning i kommunale sundhedsopgaver

- Kommunerne skal ikke selvstændigt bedrive forskning, men kommunerne bør sammen engagere sig aktivt i at opsøge forskningsmiljøer og præge produktionen af viden på de områder, hvor den mangler.

Sundhedsaftaler

Obligatoriske indsatsområder

- Forebyggelse, behandling og pleje, genoptræning og rehabilitering og sundheds-it og digitale arbejdsgange.

Tværgående temaer

- Arbejdsdeling og samarbejde, herunder videndeling og sundhedsfaglig rådgivning imellem sektorer, koordination af kapacitet, inddragelse af patienter og pårørende, lighed i sundhed, **dokumentation, forskning, kvalitetsudvikling** og patientsikkerhed.

Region midtjylland

- Sundhedsaftalen – Folkesundhed i midten – 2,5 million

KL Mere forskning i kommunale sundhedsopgaver

- Det er vigtigt, at der fremadrettet bliver etableret en dialog og et tættere samarbejde mellem universiteterne og kommunerne, så ressourcerne bliver anvendt på en måde, så kommunerne får formidlet deres behov til forskningsmiljøerne på systematisk vis, og kommunerne oplever, at deres interesseområder afspejlet i de projekter, der sættes i gang - KUF

KL's 8 anbefalinger til en styrket forskningsindsats

1. Forskning i de kommunale sundhedsopgaver og forskning i kommunernes samspil med almen praksis og sygehuse skal prioriteres højere centralt fra, som en del af dansk sundhedsforskning.
2. KL skal gå aktivt ind og påvirke prioriteringen i forskningsråd, forskningsfonde, m.v. på områder med relevans for det kommunale sundhedsområde.
3. Kommunerne skal i øget omfang prioritere at medvirke i forskning
4. Kommuner og regioner skal anvende sundhedsaftalerne som afsæt for fælles forskningsaktiviteter.

5. Der er behov for mere forskning inden for områder som borgerrettet og patientrettet forebyggelse, rehabilitering, genoptræning, sygepleje og palliation.
6. Kommunerne kan med fordel samarbejde om forskningsprojekter.
7. KL vil tage initiativ til at bringe forskere og kommunerne sammen i forhold til at drøfte forskningsmuligheder samt for at sikre større gensidig forståelse af hinandens vilkår.
8. Kommunerne skal prioritere produktion af relevante data, der kan understøtte kvalitetsudvikling af ydelserne samt forskning

- LUR – ledelsesorgan for universitet og region
  - KUH – koordinationsudvalg for hospitaler
  - KUF – koordinationsudvalg for folkesundhed

Prioriterede områder i KUF 2014

- **Indsatsområder er**
- Forbedring af udsatte gruppers gode leveår og middellevetid
- Rehabilitering med fokus på udsatte grupper og hverdagsliv
- Social- og sundhedsvæsenets organisering og funktion
- 2015 – "Acutområdet"
- **Prioriterede forskningsinitiativer er**
- Unge – 18-30 år med psykiatriske lidelser – arbejdsmarked
- Nye incitamentsstrukturer – betydning for effekten af sundhedsvæsenets ydelser, organisering og befolkningens sundhed og trivsel

Kortlægning af forsknings- og udviklingsprojekter kommuner/AP/hosp

- 68 tværsektorielle forskningsprojekter og 54 tværsektorielle udviklingsprojekter
- De fleste projekter relaterer sig til rehabiliteringsfeltet og en række projekter til tjenesternes funktion
- Ud fra beskrivelserne vurderes det ikke at rehabiliteringsforskningen har indoptaget internationalt anerkendt terminologi for funktionsevne og samspil mellem funktionsevne, helbred og kontekst.

- Indenfor sundhedstjenesteforskningen mangler der teori og metodekendskab.
- Der skal fokuseres på udsatte grupper og lighed i sundhed i forhold til ex. mennesker med psykiske og eller sociale problemer.
- Behov for at udvikle redskaber til at uddrage videnskabelig evidens af interventioner (herunder de komplekse og tidsvarierende interventioner) der ikke kan gennemføres som klassiske randomiserede interventionsstudier.

- Der skal fokuseres endnu mere på identifikation og intervention overfor meget sårbare (sub)grupper (f.eks. unge psykiatriske borgere udenfor arbejdsmarkedet)
- Forskningen i funktionsevne, rehabilitering og social- og sundhedstjenesteforskningen skal bygge på anerkendte begreber, metoder og principper.
- Der skal stilles krav til alle projekter, der iværksættes i RM, at systematisk dataindsamling og evaluering skal beskrives før start – med hjælp fra vidensmiljøer.

- Ønskeligt om der kan fokuseres endnu mere på identifikation og intervention overfor meget sårbare (sub)grupper (f.eks. unge psykiatriske borgere udenfor arbejdsmarkedet)
- Ønskeligt om forskningen i funktionsevne, rehabilitering og social- og sundhedstjenesteforskningen bygger på anerkendte begreber, metoder og principper.
- Ønskeligt om der stilles krav til alle projekter, der iværksættes i RM, at systematisk dataindsamling og evaluering skal beskrives før start – med hjælp fra vidensmiljøer.

- Eksempler på projekter
- worddokument

Nye initiativer

- Socialpsykiatrien i RM skal videns- og forskningsbaseres – aftale med CFK
- Etablering af en universitetsklinik i rehabilitering for kommuner, region og universitet

Afsluttende - refleksion

- Der er stigende aktivitet – kommuner, region, universitet i FogU
- Der foregår stadig meget som har for ringe kvalitet – FD's model
- Vi mangler forum for kommunal, regional, universitær projektunderstøttelse – ex. Unge – depression – arbejdsmarked – samspil praksis-forskning-praksis – nyt projekt
- Forskning på tværs af sundhed og social
- Kan universitetsklinikken i rehab være vejen frem til videns, udviklings- og forskningsunderstøttelse. Støtte til at få processen i gang
- Vi mangler penge – enkeltprojekter - center